

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ ΥΙΟΣ

(Ἀπέθανε τὴν 187^ν Νοεμβρίου 1895)

Ἡ «ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ» συμπληροῖ τελείως τὴν Πινακοθήκην τοῦ παρόντος Τόμου στολίζουσα τὰς σελίδας αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεως λαμπρᾶς εἰκόνας τοῦ ἄρτι θανόντος μεγάλου συγγραφέως Ἀλεξάνδρου Δουμά μετὰ τὴν ὡραίαν

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΡΣΕΝΗ «ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ»

βλοῦζαν, ἣν ἔφερε κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας του ὁ γόης δραματογράφος, ὅστις μετὰ τοῦ **Αἰμιλίου Ὠζιέ** ἀνύψωσεν ἐν Γαλλίᾳ τὸ σύγχρονον Θεάτρον εἰς ἀξιοθαύμαστον περιωπὴν καὶ παρεσκεύασε τὴν ἐργασίαν τοῦ μέλλοντος.

Τὸ θάνατον τοῦ ἀρρενωποῦ μυθιστοριογράφου καὶ ἀπαραιμίλλου λογογράφου δὲν ἐθρήνησε μόνον τὸ Γαλλικὸν ἔθνος, ὅπερ ἀπώλεσε τὸν μεγαλείτερον τῶν δραματικῶν συγγραφέων του, ἀλλὰ σύμπας ὁ πεπολιτισμένους κόσμος, καθόσον τοιαῦτα ἔξοχα καὶ εὐρέα πνεύματα δὲν ἀνήκουσι μόνον εἰς ἐν ἔθνος, ἀλλ' εἰς ἅπανσαν τὴν ἀνθρωπότητα. Μεγάλου πατρὸς μείζων υἱὸς ὁ **Ἀλέξανδρος Δουμαῖς**, ἐπεσκίασε τὴν δόξαν τοῦ γεννιέτορος, ἐφ' ᾧ ἐσεμνύετο, διότι ὁ μὲν πατὴρ ἔτερψε τὴν σύγχρονον αὐτῷ γενεάν, καὶ θὰ ἐξακολουθῆ ἠδέως συγκινῶν τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας, ἀλλ' ὁ υἱὸς ἐδίδαξε τέρπων τὴν κοινωνίαν καὶ μελετήσας τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν καὶ τοὺς κοινωνικούς σολοικισμοὺς ἐμόρφωσε ψυχὰς καὶ τὸ νεώτερον κοινωνικὸν δρᾶμα, οὐ δικαίως δύναται νὰ ἀποκληθῆ πατὴρ. Ἡ σκηνὴ ὑπῆρξε διὰ τὸν **Ἀλέξανδρον Δουμαῖν** υἱὸν ἀληθῆς βῆμα. Ἐκρήτυπεν οὗτος διαπρυσίως, ὅτι πᾶσα τέχνη μὴ ὠφέλιμος εἶναι τέχνη θνησιγενῆς, ὅτι πᾶσα φιλολογία «μὴ ἔχουσα ὡς σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀνθρώπου» εἶναι φιλολογία «νοσηρὰ καὶ βραχυτική». Μία φράσις συνοψίζει τὴν περὶ τοῦ θέματος τούτου θεωρίαν τοῦ ὑπερόχου καὶ κατ' ἔξοχην ἁριστοκράτου τῶν γραμματικῶν, τοῦ ἀληθῶς μεγαλοφυοῦς υἱοῦ ἐπίσης μεγαλοφυοῦς πατρὸς. «Τὸ Θεάτρον δὲν εἶναι σκοπὸς· δὲν εἶναι ἡ μέσον» ἔγραφέ ποτε, συμφώνως δὲ πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦτο συνέγραψε σειρὰν δραμάτων, ὧν ἕκαστον δὲν εἶναι ἡ μέσον πρὸς κατάρτησιν καταχρήσεως, πρὸς πραγματοποίησιν μεταρρυθμίσεως, ἐν ἐνὶ λόγῳ, μέσον προοδου πρὸς τὴν ἀσύλληπτον καὶ ἰδεώδη τελειότητα.

Ἐγενήθη τὴν 29ην Ἰουλίου 1824 ἐν Παρισίοις. Μέχρι τινὸς ἔζησεν ὡς ἐσωτερικὸς μαθητὴς Λυκείου καὶ μὴ δυνάμενος νὰ διαδιώσῃ μὲ τὸν πατέρα του ἀπεχωρίσθη αὐτοῦ καὶ ἔζη μόνος. Ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν ἐδημοσίευσεν τὸν πρῶτον τόμον τῶν Ποιημάτων του, «Τὰ ἁμαρτήματα τῆς Νεότητος» καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ σχεδόν, τῷ 1845 ἔγραψε τὸ πρῶτον αὐτοῦ δραματικὸν ἔργον «Τὸ Περιδέραιον τῆς Βασιλίσσης». Τὸ ἀληθῆς φιλολογικὸν στάδιόν του ἤρχισε μὲ τὴν «Κυρίαν μὲ τὰς Καμελίας» τὸ 1848, τὸ δὲ 1852 μετέτρεψε τὸ μυθιστόρημα εἰς δρᾶμα. Τὸ τελευταῖον δημοσιευθὲν δρᾶμα τοῦ **Δουμαῖ** ἦτο ἡ «Φρανσιλιών».

Ὁ **Ἀλέξανδρος Δουμαῖς** υἱὸς ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ἀνέταμε τὴν γυναικείαν καρδίαν καὶ ἀπεκάλυψε διὰ τῶν ἡρωίδων του τὰς μεγάλας ἀρετάς, ὡς καὶ τὰ μεγάλα ἑλαττώματα τῆς γυναικείας φύσεως. Εἰς ἅπαντα τὰ δράματά του, ἅτινα ἐνεφανίσθησαν διαδοχικῶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Θεάτρου, ἀνευρίσκει τις ὑπὸ τὸν δραματικὸν οὕτως εἰπεῖν τύπον αὐτῶν καὶ σειρὰν μελετῶν ἐπὶ τῶν ὅλων φλεγόντων κοινωνικῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας ἢ ἀκριβέστερον ἐπὶ τῶν αἰωνίων προβλημάτων, ἅτινα εἰμάρται νὰ συγκινῶσι τὸν ἀνθρωπον, ἀφ' ἧς στιγμῆς οὗτος ἤρχισε νὰ ζῆ κοινωνικὸν βίον. Ὁ Ἔρωσ, ὑπὸ τὰς ποικίλας αὐτοῦ ἐκφάνσεις, τὸ χρῆμα, πᾶσα πληγὴ τῆς νεωτέρας κοινωνίας καὶ πᾶν αἰσθημα ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἀμείλικτον ἀνατομικὴν σμίλιν τοῦ διασῆμου συγγραφέως καὶ ὑπέστησαν τὸ καυτήριον τοῦ τολμηροῦ φιλοσόφου βαθῦ καὶ ἀνεξίτηλον.

Ὁ **Ἀλέξανδρος Δουμαῖς** ὑπῆρξε κλλιτέγνης τῆς γραφίδος καὶ ἀληθῆς ῥαφαὴλ καὶ Μιχαὴλ Ἄγγελος ἐν ταῦτῳ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς τοῦ λόγου, ἐσφορηλάτησεν ἀληθῆ μνημεῖα ἀθανασίας, ἔγραψεν εἰκόνας ἐξόχου καὶ μεγαλοπρεποῦς συλλήψεως καὶ παρέμεινε δραματικὸς ποιητὴς μέχρι καὶ τῶν αὐστηροτέρων ἠθικολογικῶν ἀναλύσεων αὐτοῦ, σπινθηροβόλος καὶ πνευματώδης συγγραφεὺς, καλλιτέγνης χειριστὴς τῆς γλώσσης μέχρι καὶ τῶν φυσικωτέρων αὐτοῦ διαλόγων. Ἐὰν δὲ εἰς τὸν πατέρα Δουμαῖν ὀφείλει ἡ Γαλλία τὰς πολυπλοκωτέρας καὶ εὐφρανταστοτέρας σελίδας τῆς μυθιστορικῆς ἐξελιξέως τῶν πρώτων δεκαετηρίδων τοῦ αἰῶνος τούτου, εἰς τὸν Δουμαῖν υἱὸν ὀφείλει ἡ ψυχολογικὴ μυθιστοριογραφία ἕνα τῶν ἰσχυροτέρων στυλοβατῶν αὐτῆς καὶ ἡ νέα δραματικὴ σχολὴ ἕνα τῶν πολυτιμοτέρων παραγόντων τῆς.